

Den omvendte verden

For et øjeblik siden sad jeg mageligt tilbagelænet og løste kryds og tværs. I en af rubrikkerne stod der veluddannet, og som krydsordsnørder jo alle ved, går legen ud på at finde et synonym for det. Et kort øjeblik slog det mig, at jeg kunne forsøge med lastbilchauffør, eller tømrer, men vi ved det jo godt: vi anses ikke for at tilhøre de veluddannede. Men hvorfor egentlig ikke? Hvad pokker er der galt med at være udlært håndværker? Ikke overraskende var løsningen i stedet: akademiker. Og så er vi jo straks inde i de vante fordomsfulde rammer, hvor det at være såkaldt boglig er i højsædet, og hvor den mere praktisk anlagte må nøjes med en evig andenplads. Men kunne man ikke tænke sig det helt omvendte? Forestil dig en folkeskole, hvor praktiske fag som sløjd, fysik, metalsløjd mv. fylder det meste af skemaet, mens dansk og matematik bliver tildelt den samme sekundære rolle, som de praktiske fag har i dag, altså som noget unyttigt pjat, der bare skal til for underholdningens skyld.

Jeg forestiller mig, at lærerne i en sådan skole først og fremmest ville dele interesser med de praktisk anlagte elever, mens man ville behandle de boglige nogenlunde i stil med: "Du er godt nok ikke særlig praktisk anlagt, desværre! Men det skal du selvfølgelig ikke være ked af, du skal vide at du er god nok alligevel. Hvis du er fuldstændig håbløs som håndværker, kan du altid komme i gymnasiet, eller på handelsskolen." Og man kunne spinde videre på tråden: "Hvis du stadig er helt håbløs, kan du komme på universitetet og få dig en ganske udmærket uddannelse. Din livsløn vil naturligvis aldrig komme på højde med en håndværkers, eller en lastbilchaufførs, men du vil kunne leve et ganske fornuftigt og godt liv, og skaffe brød på bordet."

Det ville unægtelig være spændende at se, hvad det ville gøre ved de "boglige" børns selvopfattelse og selvværd, konstant at blive mødt med denne blanding af overbærende forståelse, medynk og slet skjult nedvurdering! Mon ikke resultatet af en sådan opvækst ville minde en del om det, jeg så ofte har oplevet hos mine kolleger, at man føler sig sådan lidt andenrangs som menneske? Vi har det med at putte hinanden i kasser, og til hver kasse hører desværre også en hel del vanetænkning. De boglige fag har altid haft første prioritet i folkeskolen, og bortset fra idræt, gøres der meget lidt for at fremme andre talenter end netop de boglige. Da jeg var dreng, hed det sig, at kunne man ikke blive til andet, kunne man altid blive lastbilchauffør. Min egen far gik endda så vidt, at han supplerede med at, "drengen behøver sgu ikke at være professor for at køre lastbil." Siden er der heldigvis sket det dengang utænkelige, at chaufførfaget er hævet til en formel uddannelse, på niveau med andre håndværkere. Og det er netop et praktisk håndværk, hvor det dog ikke gør noget, at man kan bruge indersiden af hovedet.

Men tilbage til fordommene. Jeg oplever også tit at de går den modsatte vej, altså at folk uden såkaldt boglig begavelse, nedgør alt hvad der har med boglig viden at gøre. Man bliver så klog af at opholde sig på den lokale bodega, at man til enhver tid kan styre landet med den ene hånd, mens den anden tager sig af fadbamserne. Og når det hele er så nemt, så skulle fanden da ofre penge på en uddannelse som cand. Pol. Jeg har også fulgtes med kolleger, der med meget enkle midler, kunne ordne verdenspolitikken over walkien, mens vi trillede over alperne, og jeg er såmænd ikke selv et hak bedre, hvad det angår.

Der hvor jeg gerne vil hen med hele denne smøre er, at jeg har et brændende ønske om, at vi engang kommer bare lidt videre, sådan som art betragtet. At vi på et tidspunkt formår at komme ud af vanetænkningen, og ikke bare putter hinanden i snævre kasser, der er

polstret med fordomme. Jeg synes det er træls, at opleve de bogliges overbærende talen ned til folk med håndelag, men jeg synes også det er træls at se chauffører rakke ned på folk, der har andre evner, end dem der skal til for at køre lastbil. Eller som de kølevognschauffører, der sad på en italiensk restaurant og var vidner til en tyskers forgæves forsøg på at bakke en anhænger til rampen – ind gennem en bred port. Pludselig rejste en af gutterne sig, gik ud og spurgte tyskeren, om han ville se, hvordan det skulle gøres. Tyskeren så i ånden en udvej af sine besværligheder, så han lod danskeren bakke til rampen, hvorefter danskeren spurgte: ”Så du hvordan jeg gjorde?” Tyskeren svarede bekræftende, hvorefter danskeren satte bilen i gear, kørte ud på gaden igen og sagde: ”Så skal du bare gøre lige sådan!” Det er selvfølgelig en meget morsom historie, men det er også voksenmobning på et plan, der fortæller, at den danske chauffør måske aldrig udvikler sig som menneske, men at tyskeren har alle chancer for at udvikle sig som chauffør.

At køre lastbil handler først og fremmest om glæden ved selv at kunne gøre sit arbejde så godt som muligt, og udnytte de evner, man har. Vær stolt af det, du kan, og vis at du er et overskudsmenneske ved at hjælpe dem, der er på vej til at lære det. Og et lille suk til sidst: At udløse en shitstorm med mordtrusler og sprogets værste gloser, fordi nogen drister sig til at foreslå et overhalingsforbud, signalerer hverken intelligens eller demokratisk sindelag. Og det fører intet godt med sig. God tur!